

พฤติกรรมการสอนวิชาภาษาไทยของครูชั้นประถมศึกษาปีที่สอง
จังหวัดสุรินทร์

นายทองสุข รวยสูงเนิน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2527

ISBN 974-563-417-4

011027

145848

THAI LANGUAGE TEACHING BEHAVIORS OF PRATHOM SUKSA TWO
TEACHERS IN SURIN PROVINCE

Mr. Thongsook Ruaysoongnern

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Elementary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1984

หัวข้อวิทยานิพนธ์ พฤติกรรมการสอนวิชาภาษาไทยของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ สอง จังหวัดสุรินทร์

โดย นายทองสุข รวยสูงเนิน

ภาควิชา ประถมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. แรมสมร อยุสตาพร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประทีฐ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์สุเมธ อมรวิวัฒน์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ ปิณฑานนท์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. แรมสมร อยุสตาพร)

อธิบดีของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ พฤติกรรมการสอนวิชาภาษาไทยของครูชั้นประถมศึกษาปีที่สอง จังหวัดสุรินทร์

ชื่อนิติ นายทองสุข รวยสูงเนิน

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. แรมสมร อยู่สถาพร

ภาควิชา ประถมศึกษา

ปีการศึกษา 2526

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอนวิชาภาษาไทยของครูชั้นประถมศึกษาปีที่สอง จังหวัดสุรินทร์ ในเรื่องต่อไปนี้
 - 1.1 การใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน
 - 1.2 การจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน
 - 1.3 การใช้สื่อการเรียนการสอน
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 10 ปี และครูที่มีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือ คือแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนวิชาภาษาไทย ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ประกอบด้วยรายการพฤติกรรมที่ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย รวม 119 ข้อ แบ่งเป็น 3 ตอน ตามกลุ่มพฤติกรรมที่ต้องการศึกษา

ตัวอย่างประชากร เป็นครูสอนวิชาภาษาไทยในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนผู้นำการใ้

หลักสูตร ปีการศึกษา 2525 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ สุ่มตัวอย่างโดยวิธี
จับฉลากได้ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 15 คน และครูที่มีประสบการณ์
ในการสอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 15 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง 30 คน คิดเป็นร้อยละ 31.25
ของจำนวนประชากร

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยนำแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนวิชาภาษาไทยของครูชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 2 ไปสังเกตการสอนกลุ่มตัวอย่าง คนละ 3 ครั้ง รวม 90 ครั้ง การสังเกตและ
บันทึกข้อมูลจะไม่ับความถี่ของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นซ้ำกันเพียงบันทึกว่าครูได้ปฏิบัติพฤติกรรมนี้ ๆ
หรือไม่

ค่าความเที่ยงของการสังเกตพฤติกรรม เป็น 0.814, 0.845, และ 0.865 ตาม
ลำดับ

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ของพฤติกรรมเป็นรายข้อและเปรียบเทียบความ
แตกต่างของพฤติกรรมการสอนของครู 2 กลุ่ม โดยการทดสอบค่า ไคสแควร์ (χ^2)

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ พบพฤติกรรมการสอนวิชาภาษาไทยของครู
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดสุรินทร์ สรุปได้ดังนี้ คือ

1. พฤติกรรมการสอนด้านการใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน ปรากฏดังนี้

1.1 พฤติกรรมการใช้วิธีสอนที่ครูปฏิบัติมากที่สุด คือ วิธีการ บอก อธิบายหรือ
บรรยาย วิธีการ สนทนา ซักถาม อภิปรายหรือแสดงความคิดเห็น วิธีการ ให้ผู้เรียนเรียนด้วย
ตนเอง และวิธีการให้นักเรียนฝึกปฏิบัติจริง พฤติกรรมการใช้วิธีสอนที่ไม่มีครูปฏิบัติเลย คือ
วิธีการจัดสถานการณ์จำลอง

1.2 พฤติกรรมใช้เทคนิคการสอน ที่ครูปฏิบัติมากที่สุด คือ ครูบอก อธิบาย
หรือบรรยายรายละเอียดก่อนแล้วสรุปเป็นกฎเกณฑ์ ครูใช้สำนวนภาษาในการเล่าเรื่อง นิทาน
หรือประสบการณ์ ง่าย เหมาะสมกับวัย ครูใช้คำพูดคำถาม กระตุ้นให้นักเรียนกล่าวถามหรือ

แสดงความคิดเห็น ครู ตี ชม เสนอแนะและควบคุมการแสดงบทบาทสมมุติหรือละคร ครูให้นักเรียน ตี ชม เสนอแนะและควบคุมการแสดงบทบาทสมมุติหรือละคร ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหรือตอบคำถามในบทเรียน ครูเป็นผู้สาธิต ทดลองหรือทำให้ดูเป็นตัวอย่าง ครูชี้แจงขั้นตอนการปฏิบัติให้นักเรียน ทราบก่อนลงมือปฏิบัติจริง และครูเปิดโอกาสให้นักเรียนปฏิบัติจริงทุกคน

2. พฤติกรรมการสอนด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นดังนี้

2.1 พฤติกรรมการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ครูปฏิบัติมากที่สุด คือ การนำเข้าสู่บทเรียน การสอนเนื้อหาของบทเรียน กิจกรรมชั้นการนำไปใช้ ครูให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งของครู และครูเป็นผู้ตัดสิน บอกคำตอบหรือแก้ปัญหาให้นักเรียน

2.2 พฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูปฏิบัติมากที่สุด คือ ครูนำนักเรียนสนทนา ครูให้นักเรียนอ่านแบบ แจกดูหรือสะกดคำ ครูให้นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงคำใหม่ ครูให้นักเรียนอ่านคำ ขอความในหนังสือเรียน ครูให้นักเรียนเขียนตามคำบอก และครูให้นักเรียน ฟังคำสั่งเพื่อปฏิบัติตาม

3. พฤติกรรมการใช้สื่อการเรียนการสอน ที่ครูปฏิบัติมากที่สุด คือ ครูใช้บัตรคำ แถบประโยคหรือแผนภูมิประกอบการสอน ครูใช้กระดานดำ เสนอเนื้อหาสาระของบทเรียน ครูใช้หนังสือหรือแบบฝึกหัดประกอบการสอน ครูใช้สื่อเพื่อให้นักเรียนเรียนรู้รายละเอียดเนื้อหา ครูเตรียมสื่อไว้พร้อมที่จะหยิบใช้ได้ทันที และครูใช้สื่อที่มีขนาดเหมาะสม ชัดเจน ถูกต้อง

4. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 10 ปี และครูที่มีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป ด้วยการทดสอบค่า ไคสแควร์ (χ^2) พบว่า มีพฤติกรรมการสอนของครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 2 พฤติกรรมคือ

4.1 ด้านการใช้เทคนิคการสอนการให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเอง ได้แก่ พฤติกรรมคร่อมหมายงานให้นักเรียนค้นคว้าจากหนังสือหรือมุมหนังสือหรือเอกสารในห้องเรียน โดยครูที่มีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ปฏิบัติมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 10 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

4.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การสอนฟัง ได้แก่ พฤติกรรมครูให้นักเรียนฟังคำบอกเล่าหรือเรื่องจากประสบการณ์ โดยครูที่มีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ปฏิบัติมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 10 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

พฤติกรรมอื่น ๆ นอกจากนั้นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

Thesis Title Thai Language Teaching Behaviors of Prathom Suksa
Two Teachers in Surin Province

Name Mr. Thongsook Ruaysoongnern

Thesis Advisor Assistant Professor Ramsamorn Yoosathaporn, Ph.D.

Department Elementary Education

Academic Year 1983

ABSTRACT

Purposes

The purposes of this reearch were :

1. To study the Thai language teaching behaviors of Prathom Suksa Two teachers in Surin Province in the following aspects :
 - 1.1 The use of instructional methods and techniques
 - 1.2 The organization of teaching and learning process and activities
 - 1.3 The use of instructional media
2. To compare the insturctional behaviors between the less than ten-year-experienced teachers and the more than ten year-experienced teachers.

Procedures

The reseacher had constructed an Observation Record Instrument which was composed of 119 items, devided in to 3 groups according to

the reasarch objectives.

The subjects were Prathom Suksa 2 teachers in the curriculum implementation leading schools under the Surin Primary Education Office. The simple random sampling technique was used, and 15 of less than ten year-experienced teachers and 15 of more than ten-year experienced teachers were obtained. The total number of subjects was 30.

In collecting data the researcher used the Observation Record Instrument by recording the teacher' instructional behaviors 3 times. The frequency of each teaching behaviors was not counted.

The behavior observation validity was 0.814, 0.845 and 0.865 consecutively.

The collected data were analyzed by percentage and were compared the differences of teachers' teaching behaviors between the 2 groups by using the Chi-square test (χ^2)

Results

From analyzing the data, the research results indicated that:

1. On the aspect of instructional methods and techniques.

1.1 Behaviors in using teaching methods which the teachers used most were Telling, Explaining or Lecturing Method, Discussion Method, Self-Learning Method, and Actual Practice Learning Method. The teaching method which the teachers never practiced was simulation Method.

1.2 Behaviors in using teaching techniques which the teachers used most were : telling, explaining, or describing the details first and then generalizing; the use of simple language in telling stories or experiences which is appropriate to the students' age; the use of words and questions to stimulate students in asking questions or expressing opinions; the teachers commented, recommended and controlled role-playing or plays; the teachers made the students do exercises or answering questions in the lessons; the teachers demonstrated, experimented, or acted as a model by themselves; the teachers explained steps in practices to students before actual practices and the teachers provided opportunity for students to practice by themselves.

2. Teaching behaviors in organizing teaching and learning process and activities were as follow :

2.1 Behaviors in organizing teaching and learning process which the teachers practiced most were : the introductory activities, the lesson content teaching, application activities, the teachers made the students do according to their orders and the teachers acted as judges, telling answers and solving problems.

2.2 Behaviors in organizing teaching and learning activities which the teachers practice most were : the teachers acted as leaders in dialoging; the teachers made the students analyze and spell words; the teachers made the students practice reading new words, the teachers asked the students read sentences or phrases in textbooks, the teachers made the students write dictation, and the teachers made the students

performing according to the order.

3. Behaviors in using teaching and learning media which the teachers practiced most were the teachers used sentence cards, teaching charts; the teacher used blackboards in presenting lesson contents; the teachers used books or teaching exercises; the teachers used media for making the students learn content details; the teachers prepared media for immediate use and the teachers used appropriate size media, clearly and correctly.

4. The results of the comparison between the behaviors of the less than ten-year experienced and the ten year and more than ten-year experienced teachers indicated that there were two different teaching behaviors, they are :

4.1 Teachers behaviors in assigning students to study from the library, book corners, or documents in the classroom was significantly different at the .01 level - - that is the teachers who had ten year and more than ten years teaching experiences assigned the student to study from the library more than the teachers who had teaching experienced less than ten years.

4.2 Teachers' behavior which made the students listen to the stories or experiences was significantly different at the .05 level - - that is the teachers who had ten year and more than ten year experiences made students listen to stories or experiences more than the teachers who had less ten-year teaching experiences.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยลงได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลือของบุคคลหลายฝ่าย ผู้เขียนขอประกาศกิตติคุณไว้ด้วยความเคารพ ดังนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. แรมสมร อยู่สถาพร ในฐานะอาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้กรุณาแนะนำช่วยเหลือเอาใจใส่เป็นพิเศษตลอดเวลาอันมีค่าทั้งในเวลาและนอกเวลาราชการแม้จะเป็นวันหยุด ช่วยตรวจสอบ เสนอแนะให้คำปรึกษาจนผู้วิจัยได้รับความกระจ่างสามารถดำเนินการตามเป้าหมายได้เรียบร้อย

ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์ และคณาจารย์ภาควิชาประถมศึกษาทุกท่าน กรุณาสอบถามให้ข้อคิดเห็นและชี้แนะการทำวิทยานิพนธ์

คณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 13 ท่าน ได้กรุณาตรวจสอบและเสนอแนะความตรงของแบบส่งเกตพฤติกรรมการสอน จนสามารถนำไปใช้ได้ตรงกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย

คุณวิรัตน์ คุณวนิดา เลหาวัฒน์ คุณภาวนี เจียมวัฒน์สุข ที่กรุณาเป็นธุระจัดการประสานงานกับภาควิชาและบัณฑิตวิทยาลัยแทนผู้เขียน

อาจารย์บุญพิทักษ์ ไกรประสิทธิ์ กรุณาจัดที่พักอาศัยให้ตลอดเวลาที่ศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัย สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์และคณะศึกษานิเทศก์ร่วมสำนักงาน กรุณาให้พาหนะและค่าใช้จ่ายบางส่วนสำหรับการเก็บข้อมูลในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างจนเสร็จสิ้น

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุณาให้ทุนอุดหนุนการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ คุณประไพ รวยสูงเนินและลูกทุกคนตลอดทั้งครอบครัวได้ให้กำลังใจในการทำงานและช่วยงานมาโดยตลอดจนเสร็จเรียบร้อยสมบูรณ์

ทองสุข รวยสูงเนิน

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ท
สารบัญแผนภูมิ	ฒ

บทที่

1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
ข้อตกลงเบื้องต้น	6
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	8
2. วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	9
การสังเกตพฤติกรรมการสอน	40
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	46
3. วิธีดำเนินการวิจัย	50
ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย	50
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	52
การดำเนินการ เก็บและรวบรวมข้อมูล	55

บทที่

หน้า

การวิเคราะห์ข้อมูล	55
สัญลักษณ์ที่ใช้	56
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
5. สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	92
สรุปผลการวิจัย	93
อภิปรายผล	97
ข้อเสนอแนะ	102
บรรณานุกรม	103
ภาคผนวก	
ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	108
ข. ตัวอย่างการคำนวณค่าความเที่ยงของการสังเกต	109
ตัวอย่างการคำนวณการทดสอบค่า ไคสแควร์ (K ²)	110
ค. แบบสังเกตเหตุการณ์การสอนวิชาภาษาไทยของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ..	111
ประวัติผู้เขียน	119

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	51
2. รอยละของพฤติกรรมการสอนตามการใช้วิธีสอน	58
3. เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนตามการใช้วิธีสอน	60
4. รอยละของพฤติกรรมการสอนตามเทคนิคการบอก อธิบายหรือบรรยาย.....	61
5. รอยละของพฤติกรรมการสอนตามเทคนิคการเล่าเรื่อง นิทานหรือประสบการณ์.....	63
6. รอยละของพฤติกรรมการสอนตามเทคนิคการสนทนา ซักถามอภิปรายแสดงความคิดเห็น	64
7. รอยละของพฤติกรรมการสอนตามเทคนิคการแสดงผลบทบาทสมมติหรือละคร.....	66
8. รอยละของพฤติกรรมการสอนตามเทคนิคการให้ผู้เรียน เรียนด้วยตนเอง.....	68
9. รอยละของพฤติกรรมการสอนตามเทคนิคการสาธิต ทดลองหรือทำให้ดูเป็นตัวอย่าง...	70
10. รอยละของพฤติกรรมการสอนตามเทคนิคการให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริง.....	71
11. เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนตามการใช้เทคนิคการสอน.....	72
12. รอยละของพฤติกรรมการเรียนการสอนตามการจัดกระบวนการเรียนการสอน.....	75
13. เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนตามการจัดกระบวนการเรียนการสอน.....	77
14. รอยละของพฤติกรรมการสอนตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการฟัง.....	78
15. รอยละของพฤติกรรมการสอนตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการพูด.....	80
16. รอยละของพฤติกรรมการสอนตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการอ่าน.....	81
17. รอยละของพฤติกรรมการสอนตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการเขียน.....	83
18. เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การฟัง พูด อ่านเขียน	85
19. รอยละของพฤติกรรมการใช้สื่อการเรียนการสอน.....	88
20. เปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สื่อการเรียนการสอน.....	90
21. ตารางข้อมูลการสังเกตพฤติกรรมการหาข้อความเท็จของการสังเกต.....	109

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1. แสดงการเลือกกิจกรรมการสอน	19
2. การแบ่งกลุ่มทวกรวิชา	21
3. การแบ่งกลุ่มปฏิบัติงาน	21
4. การแบ่งกลุ่มระดมพลังสมอง	22
5. การแบ่งกลุ่มแบบโซ่ครดิส	22
6. การแบ่งกลุ่มแบบสืบเสาะหรือสืบสวน	23
7. การแบ่งกลุ่มอภิปรายแสดงความคิดเห็น	23
8. รูปแบบการสอนของกลา เซอร์	31
9. รูปแบบการสอนของ เดวิด ไมล์	31
10. รูปแบบการสอนของ กาโรล	31
11. รูปแบบการสอนแบบต่าง ๆ	32
12. ธรรมชาติการสอน	33

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย